

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1) Οι λόγοι τους οποίους πρέπει να αναφέρουν οι μαθητές με βάση το κείμενο 1 είναι :

- Δημιουργικότητα
- Επιστροφή στην εφηβεία
- Έγερση συναισθημάτων
- Επικοινωνία
- Θεραπεία ψυχής
- Θάρρος για τη ζωή

B1) ΘΕΜΑ Β

α. Λ: Η προσωπική ανάγνωση απαιτεί συνήθως μια εσωτερική απομόνωση και όχι να σου επιβάλλεται εξωτερικά

β. Λ: Δεν βιάζομαι να αποτελειώσω πολλά βιβλία. Οι ώρες του διαβάσματος είναι διάσπαρτες σε όλη τη διάρκεια της μέρας και της νύχτας που τείνουν να ενοποιηθούν σε έναν αλλόκοτο χωροχρόνο

γ. Λ: «Σ' έχω γράψει στην καρδιά μου», «είναι γραμμένο στη μνήμη μου», «απομένει ανεξίτηλο μέσα μου» - εκφράσεις της καθημερινής ζωής- αυτής που φεύγει, αυτής που ανασπά από τον κόσμο τους δικούς μας, τους συγγενείς και φίλους.

δ. Λ: Μέσα στην Ιστορία των Επιστημών, οι σπουδαίοι. Μέσα στην Ιστορία της Εκκλησίας, οι άγιοι. Μέσα στην Ιστορία των Γραμμάτων, οι αυθεντικοί συγγραφείς. Όλοι αυτοί, καθένας με τον τρόπο του, γράφουν

ε. Σ: «Και να η θαυματουργή ίαση της λογοτεχνίας. Τέτοια κείμενα έρχονται και γιατρεύουν την ψυχή.» «Ίσως γιατί το γράφειν –συνειδητό ή όχι, εκούσιο ή και ακούσιο, φανερό ή και κρυφό– αποτελεί την έσχατη, ακραία παρηγοριά για τη θνητότητα που τους πολιορκεί και που τελικά τους καταβάλλει.»

B2 α) Ο σκοπός του συγγραφέα στο κείμενο 1 είναι να ευαισθητοποιήσει, γι αυτό το λόγο κάνει επίκληση στο συναίσθημα αναφορικά με το ζήτημα της σημασίας της λογοτεχνικής ανάγνωσης. Αυτό το επιτυγχάνει με τη χρήση κατάλληλων σημείων στίξης όπως η διπλή παύλα και η χρήση του θαυμαστικού (-τι ειρωνεία!-). Η διπλή παύλα περιλαμβάνει σχόλιο του συγγραφέα το οποίο είναι απαραίτητο για την νοηματική απόδοση ενώ η χρήση του θαυμαστικού δηλώνει έκπληξη και έμφαση στην αναπλήρωση του χαμένου χρόνου. Επίσης με τη χρήση των σχημάτων λόγου όπως μεταφορά «ανέβασα πυρετό» και επανάληψη «όλο τον κόσμο που γυρίζει, τον κόσμο του» , ο συγγραφέας προσελκύει τον αναγνώστη/-τρια . Επίσης εκφράζει την ψυχική

κατάσταση του ίδιου και αποβλέπει στην αισθητική απόλαυση και ευαισθητοποίηση.

B2 β) Ο συγγραφέας κάνει χρήση ερωτήματος με σκοπό να προβληματίσει τον αναγνώστη και να τον ευαισθητοποιήσει. Εγείρει προβληματισμούς αναφορικά με τη σημασία του *γράφειν* προσδίδοντας έτσι ζωντάνια και παραστατικότητα στον λόγο τους και δημιουργεί κλίμα διαλόγου με τον αναγνώστη.

B3 . Ο μαθητής στο συγκεκριμένο απόσπασμα του κειμένου οφείλει να επισημάνει την αξία του γραπτού λόγου στην ανεξίτηλη διατήρηση μηνυμάτων σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας . Πιο συγκεκριμένα :

- Ιστορία
- Επάγγελμα
- Επιστήμες
- Εκκλησία
- Λογοτεχνία

Γ . Η ποιητική σύνθεση με τον τίτλο "Σε βρίσκει η ποίηση" εντάσσεται στην κατηγορία των ποιημάτων ποιητικής. Στις εννέα ενότητες που απαρτίζουν το έργο ο ποιητής επικεντρώνεται στα σημεία εκείνα όπου διασταυρώνονται η ζωή και η ποίηση: η ποίηση συναντά τον ποιητή, έστω και φευγαλέα, είτε εν θερμώ, όταν έρχεται αντιμέτωπος με τα μικρά ή τα μεγάλα, τα ιδιωτικά ή τα δημόσια γεγονότα του πολυκύμαντου βίου του, είτε στη φάση του αναστοχασμού που επέρχεται με το πέρασμα του χρόνου. Έτσι, στον απολογισμό ζωής που επιχειρεί, ο Τίτος Πατρίκιος επιστρέφει επίμονα στο παρελθόν και μιλάει για όσα τον σημάδεψαν, αλλού σε τόνο εξομολογητικό, αλλού με ελεγχόμενη συγκίνηση και αλλού με κριτική ματιά για πράξεις και παραλείψεις οδυνηρές.

Και όταν στο τέλος η ποίηση αποφασίζει να ανταμείψει τον ποιητή για την αφοσίωσή του, τότε, κατά σχήμα οξύμωρο, "[τ]ου αποκαλύπτει την αλήθεια, [τ]ου λέει καθαρά πως ανήκει σε όλους". Η κατακλείδα της ποιητικής σύνθεσης "Εκεί απάνω η ποίηση βρίσκει τον καθένα μας" φωτίζει αναδρομικά το έργο και μας αποκαλύπτει ότι η ποίηση δεν αποτελεί προνόμιο του ποιητή· η ποίηση συναντά τον καθένα μας, βρίσκεται παντού, αρκεί να μπορείς να την αναγνωρίσεις.

Το ποίημα του Τίττου Πατρίκιου συγκαταλέγεται στα αυτοαναφορικά καθώς μιλάει για την ίδια την ποίηση. Κεντρικό λοιπόν θέμα είναι ο ρόλος της ίδιας της ποίησης στην οποία δεν «πάει» ο ποιητής σε αυτήν , δεν την κυνηγά αλλά η ίδια είναι ελεύθερη έμπνευση και έρχεται όταν δεν το περιμένει χωρίς να την επιδιώξει. Είναι η θεία επιφοίτηση,

αυτόβουλη και έρχεται χωρίς να την προσκαλέσει αλλά σινάμα όταν τη χρειάζεται. Η ποίηση, λοιπόν, συναντά τον ποιητή φευγαλέα όταν έρχεται αντιμέτωπος με τα καθημερινά, μ' αυτά που δεν περίμενε πως θα ζήσει αλλά και με το παρελθόν του σε κατάσταση αναστοχασμού γι' αυτά που έκανε και τον σημάδεψαν, γι' αυτά που απέφυγε από φόβο και γι' αυτά που ονειρεύτηκε. Στον τελευταίο απομονωμένο στίχο ο ποιητής δηλώνει πως η ποίηση δεν έρχεται μόνο στους ποιητές αλλά στον καθένα μας εκφράζοντας έτσι την καθολική ισχύ της τέχνης.

Κειμενικοί δείκτες : β' πρόσωπο / επανάληψη « για πράγματα » / μεταφορά « για πράγματα που σάπισαν ... καιρού » / αντίθεση « δεν θα συμβούν ποτέ – και τώρα συμβαίνουν » / αποσιωπητικά « πραγματώθηκαν ... » / ειρωνεία « για πράγματα που πουλιούνται ... τιμή »

Αναφορά προσωπικού σχολίου σχετικά με το ρόλο της ποίησης (ύπαρξη / απουσία) στην προσωπική σας ζωή.

Δ. Επικοινωνιακό πλαίσιο : Άρθρο σε ιστολόγιο / Τίτλος

Χρήση α' ενικού και α' πληθυντικού

Και γ' ενικού και γ' πληθυντικού

Πρόλογος :

- Αφορμή: εγκλεισμός
- Διέξοδος η ανάγνωση
- Ποικιλία αναγνωσμάτων: έντυπα-ηλεκτρονικά
- Αξία της ανάγνωσης και του βιβλίου
- Επαναπροσδιορισμός του ελεύθερου χρόνου

Κύριο μέρος:

ο μαθητής μπορεί να αντλήσει και να αξιοποιήσει ιδέες από τα κείμενα:

- Δημιουργική ενασχόληση
- Αναμνήσεις – επαφή με εφηβεία
- Επαφή με ιστορικό παρελθόν
- Τρυφερότητα- σιγουριά
- Ίαση από την καθημερινότητα
- Ψυχική αναπτέρωση

Σχέση με το βιβλίο:

- Ανάγνωση σχολικών βιβλίων
- Ανάγνωση ηλεκτρονικών βιβλίων
- Ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων
- Ανάγνωση κατώτερης ποιότητας - βιβλίων

Προσφορά:

- Όξυνση κριτικής

- Εμπλουτισμός λεξιλογίου
- Καλλιέργεια φαντασίας
- Το βιβλίο είναι αστείρευτη δεξαμενή των γνώσεων και των εμπειριών του ανθρώπου όλων των εποχών.
- Ζωντανεύει, αλλά και δημιουργεί την ιστορία.
- Διαδίδει την επιστημονική γνώση και συμβάλλει στην προώθηση της.
- Δίνει καλλιτεχνική υπόσταση στα ιδανικά των λαών και των κοινωνιών και μετουσιώνει τη γλώσσα από μέσο επικοινωνίας των ανθρώπων σε καλλιτέχνημα
- Εκφράζει τις συγκινήσεις της ψυχής προβληματίζει, διαπαιδαγωγεί και διαμορφώνει το ήθος των αναγνωστών του.
- Καλλιεργεί τον ανθρώπινο λόγο, τη σκέψη και την ομιλία
- Υπερασπίζεται την ελευθερία και τη δικαιοσύνη.
- Διαμορφώνει εθνική και θρησκευτική συνείδηση
- Το βιβλίο είναι πολιτισμός, αφού τον διατηρεί και τον δημιουργεί. Όλα αυτά, φυσικά, ισχύουν για το καλό βιβλίο
- Χαλάρωση, ηρεμία, ξεκούραση, ψυχική ισορροπία, απαλλαγή από άγχος και προβλήματα εργασίας
- Ανανέωση, διέξοδος από καθημερινότητα, αναζωογόνηση, αναπλήρωση σωματικών και ψυχικών δυνάμεων
- Ευκαιρία για καλλιέργεια του πνεύματος, ψυχαγωγία, αξιοποίηση κλίσεων, ενδιαφερόντων, δεξιοτήτων
- Ανάπτυξη της κοινωνικότητας του ατόμου πέρα από τα πλαίσια της εργασίας, συμμετοχή στα κοινά, απόκτηση κοινωνικής συνείδησης, γνωριμία με τον εσωτερικό μας κόσμο

Επίλογος:

- Συνειδητοποίηση αξίας του βιβλίου
- Δια βίου μάθηση
- Ατομική ευθύνη στην επιλογή βιβλίων
- Αυτοπραγμάτωση